

Ocena stanu sanitarnego - informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu bielskiego za rok 2018

Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc

Zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 501 przypadków zakażeń jelitowych oraz zatruc pokarmowych, wywołanych przez patogenne czynniki zakaźne - 227 dotyczyło dzieci do lat 2. z czego 120 wymagało leczenia w warunkach szpitalnych.

Największy udział w ogólnej liczbie zachorowań miały zakażenia jelitowe o etiologii bakteryjnej, wywołane przez takie bakterie jak: Salmonella, Campylobacter, Escherichię coli, Clostridium difficile.

Natomiast główną zidentyfikowaną przyczyną zakażeń wirusowych przewodu pokarmowego były rotawirusy i adenowirusy.

Ogniska zatruc pokarmowych

Odnutowano 11 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego. Wszystkie wystąpiły w środowiskach domowych. W 10 przypadkach czynnikiem etiologicznym okazała się być pałeczka Salmonella Enteritidis, w 1- Campylobacter jejuni. Zachorowało łącznie 26 osób (w tym 17 dzieci do lat 14). Hospitalizowano 8 osób.

WZW

Odnutowano 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu A (rok poprzedzający 3 przypadki), 18 przypadków wzw B - nie było zgłoszeń wzw typu B w ostrej fazie klinicznej, oraz 9 wzw C.

Grypa i zakażenia grypopodobne

W roku 2018 zarejestrowano w najwyższą w minionej dekadzie zapadalność na grype i infekcje grypopodobne - 15 856 przypadków, o prawie 60 % więcej w stosunku do roku poprzedniego.

Szczyt zachorowań przypadł lutym. Leczenia szpitalnego wymagało 20 osób. Niestety z profilaktyki czynnej tj. szczepień przeciwko grypie skorzystało zaledwie 1,93% ludności.

Choroby wieku dziecięcego – powiat bielski

Odnutowano wzrost liczby przypadków ospy wietrznej i płonicy oraz spadek krztuśca i świnki w stosunku do roku poprzedniego.

Odra

Nie odnotowano.

Różyczka

Podobnie jak rok wcześniej 1 przypadek – nieszczepiona osoba dorosła.

Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)

10 chorych.

Odnutowano łącznie 50 przypadków inwazyjnych chorób wywołanych przez, *Streptococcus pyogenes*, *pneumoniae* oraz *Haemophilus influenzae* typ B - o 7 więcej niż w roku 2017. Na skutek zakażenia w/w patogenami leczenia szpitalnego wymagało 22 chorych.

Nie odnotowano inwazyjnych zakażeń wywołanych przez meningokoki.

Borelioza

122 przypadki – zauważyć można stopniowy i znaczący wzrost od 2015 roku (2015r. -30, 2016 r. – 66, 2017 r. – 89).

Leczenia szpitalnego z powodu boreliozy wymagało 7 osób. Najczęściej do narażenia dochodziło w miejscach rekreacyjnych i wokół domu, w ponad 40% przypadków nie udało się ustalić miejsca narażenia.

Gruźlica

Zarejestrowano 9 nowo wykrytych zachorowań na gruźlicę (2017 r. - 8, 2016 r. – 24, 2015r. -24, 2014r.- 22, 2013 r. – 15).Największą grupę chorych stanowiły osoby bezrobotne oraz emeryci (po 25%).

Zakażenia HIV oraz zachorowania na AIDS

W 2018 roku na terenie powiatu bielskiego zarejestrowano 3 nowo wykryte zakażenia ludzkim wirusem niedoboru odporności (2017r.- 7).

Nie odnotowano przypadków AIDS.

Zarejestrowano również 1 zachorowanie na kiłę wczesną. Nie zanotowano przypadków kiły wrodzonej i noworodków.

Zgony z powodu chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc

5 zgonów:

- posocznica wywołana przez paciorkowce -1 przyp.
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych pneumokokowe - 2 przyp.
- grypa – 2 przyp.

Zatrucia tzw. "dopalaczami" - powiat bielski

- W 2018 roku na terenie powiatu bielskiego na skutek spożycia tzw. dopalaczy zatruciu uległy 3 osoby, 1 wymagała hospitalizacji.
- Zatruciu uległo 2 mężczyzn i 1 kobieta w wieku 18, 24 i 28 lat, nie odnotowano zgonów zatrutych.

Szczepienia ochronne

W powiecie bielskim nadzorowano wykonawstwo szczepień u 33 222 dzieci i młodzieży do 19 roku życia. Odnotowano 51 dzieci, których rodzice/opiekunowie uchylali się od obowiązku szczepień.

W zakresie nadzoru nad szczepieniami przeprowadzono w punktach szczepień powiatu bielskiego 48 kontroli. W jednej placówce doszło do zdarzenia nieprawidłowego przechowywania szczepionek w wyniku awarii zasilania elektrycznego. W trybie natychmiastowym podjęto działania zgodne z procedurą postępowania na wypadek awarii urządzenia chłodniczego. Preparaty zostały zewidencjonowane i zabezpieczone przed ponownym użyciem. Szczepionki przeznaczono do utylizacji.

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

Odnotowano 19 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych: 1 – poważny i 18 łagodnych; dwoje dzieci hospitalizowano.

We wszystkich przypadkach obserwowano pełny powrót dzieci do zdrowia.

Odczyny wystąpiły po różnych szczepionkach, częściej u małych dzieci:

- 16 przypadków u dzieci w wieku od 0 do 3 lat,
- 3 przypadki u 6 latków.

Higiena lecznictwa

Nadzór nad stacjonarnymi placówkami leczniczymi

Skontrolowano wszystkie 4 stacjonarne podmioty lecznicze, w tym 3 szpitale , przeprowadzając 16 kontroli sanitarnych.

Nadzór nad placówkami lecznictwa

skontrolowano 59 z pośród 76 nadzorowanych placówek lecznictwa otwartego, przeprowadzając 131 kontrole sanitarne.

Ponadto w omawianym roku objęto nadzorem 102 prywatne gabinety lekarskie, 2 praktyki pielęgniarek i położnych oraz 1 pracownię protetyczną - skontrolowano 53 przeprowadzając 55 kontroli sanitarnych.

Bezpieczeństwo żywności i żywienia

W obiektach żywnościowych przeprowadzono 897 kontroli.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 192 próbki żywności oraz wymazów sanitarnych. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, chemiczne, organoleptyczne, obecność zanieczyszczeń, w tym szkodników i ich pozostałości oraz obecność ciał obcych. Zakwestionowano 7 próbek.

Wydano 2 decyzje administracyjne nakazującą poprawę stanu higieniczno-sanitarnego obiektów, 2 decyzje zakazu wprowadzenia produktów do obrotu, a także 102 decyzje zatwierdzające zakłady do prowadzenia działalności.

Winnych zaniedbań higieniczno-sanitarnych ukarano 14 mandatami, na łączną kwotę 3800 zł.

Interwencje konsumentów

Odnotowano 26 interwencji, które najczęściej dotyczyły:

- sprzedaży żywności przeterminowanej,
- niewłaściwej jakości środków spożywczych, posiłków,
- niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego obiektów.

Przeprowadzone kontrole w 18 przypadkach nie potwierdziły zgłaszanych nieprawidłowości, 8 kontroli wykazało nieprawidłowości.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 6 mandatów karnych na łączną kwotę 1600 zł.

Bezpieczeństwo wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Producenci wody dostarczali na teren powiatu bielskiego łącznie około 20 000 m³ wody w ciągu doby.

W ramach prowadzonego nadzoru bieżącego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w 2018r. pobrano 240 próbek.

Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach prowadzonej działalności pobrano 293 próbki.

W 6 próbkach wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wykryto zanieczyszczenie mikrobiologiczne.

Higiena komunalna

kontrolowano m.in. następujące obiekty komunalne.:

- placówki zapewniające dzienną i całodobową opiekę nad ludźmi w wieku podeszłym
- obiekty hotelarskie (np. hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska)
- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu i solaria

- obiekty kolejowe
- ustępy ogólnodostępne
- tereny rekreacyjne i obiekty sportowe, obiekty kulturalno-widowiskowo-rozrywkowe
- apteki, stacje paliw, pralnie, targowiska, przystanki autobusowe
- cmentarze i domy przedpogrzebowe, samochody do przewozu zwłok

Nie stwierdzając istotnych uchybień zagrażających zdrowiu publicznemu.

Kontrolowano również

- **plywalnie** - kompleksowe kontrole sanitarne wszystkich czynnych obiektów objęły warunki higieniczne szatni, natrysków, niecek basenowych oraz pomieszczeń sanitarnych.

Baseny odkryte skontrolowane zostały przed ich uruchomieniem w sezonie letnim. Przeprowadzone kontrole wykazały dobry stan sanitarny i techniczny zarówno zaplecza sanitarnego jak i niecek basenowych wraz z przyległymi terenami rekreacyjnymi.

W związku ze stwierdzoną obecnością zanieczyszczenia mikrobiologicznego w wodzie pływalni hotelu, w drodze decyzji administracyjnej dokonano czasowego zamknięcia obiektu.

Badania wody pobranej z kąpieliska w Kaniowie potwierdziły jej bezpieczeństwo dla kąpiących się - na podstawie uzyskanych wyników badań mikrobiologicznych, w oparciu o kryteria określone w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli, jakość wody w jedynym naszym kąpielisku została sklasyfikowana jako „doskonała”

Higiena nauczania i wychowania dzieci i młodzieży

W 2018 roku objęto nadzorem 123 stałe placówki nauczania i wychowania funkcjonujące na terenie powiatu bielskiego, oraz 200 turnusów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili ogółem 101 kontroli, w tym 72 w placówkach stałych i 29 w placówkach sezonowych.

Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach typowych lub przystosowanych na potrzeby prowadzenia działalności oświatowo- wychowawczej.

Żłobki i kluby dziecięce

W roku 2018 na terenie powiatu bielskiego funkcjonowało 15 żłobków i klubów dziecięcych.

Skontrolowano 10, w których zapewniono opiekę dla 255 dzieci w wieku do lat 3. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno- higienicznego pomieszczeń z wyjątkiem 1 placówki niepublicznej w której nałożono mandat karny na kwotę 500 zł.

Przedszkola

Spośród nadzorowanych 46 przedszkoli skontrolowano 17, przeprowadzając łącznie 20 kontroli kompleksowych, sprawdzających i problemowych.

W związku z niewłaściwym stanem sanitarno-technicznym pomieszczeń placówek zostały wydane decyzje administracyjne, z których część wykonano, natomiast na koniec roku sprawozdawczego pozostały do wykonania decyzje dotyczące 3 przedszkoli.

Szkoły

Spośród nadzorowanych 57 szkół skontrolowano 31. W związku z niewłaściwym stanem sanitarno- technicznym pomieszczeń i wyposażenia zostały wydane decyzje administracyjne, na koniec roku sprawozdawczego pozostały do wykonania decyzje w 7 szkołach.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli przeprowadzonych w placówkach szkolnych dotyczyły najczęściej:

- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów i podłóg w salach lekcyjnych i pomieszczeń bloku sportowego;

- zniszczonej stolarki drzwiowej;
- niewłaściwego stanu technicznego pomieszczeń sanitarno - higienicznych.

W sierpniu 2018r. w 7 szkołach (4 szkołach podstawowych i 3 zespołach szkół) przeprowadzono ocenę stanu przygotowania do nowego roku szkolnego stwierdzając, iż placówki zostały właściwie przygotowane.

Warunki w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży

Przeprowadzono ogółem 29 kontroli turnusów wypoczynkowych, w tym 18 turnusów w okresie wakacji letnich i 11 podczas ferii zimowych.

W skontrolowanych placówkach przebywało łącznie 961 uczestników. Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na stan techniczny pomieszczeń, liczbę i stan techniczny urządzeń sanitarnych, stan higieniczny pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez uczestników wypoczynku, zagęszczenie w pokojach mieszkalnych dzieci i młodzieży.

Higiena pracy

W 2018 roku na terenie powiatu bielskiego ewidencja obejmowała 630 zakładów pracy, zatrudniające 24105 pracowników.

Ocenie warunków higieny pracy poddano 86 zakładów pracy, przeprowadzając 130 kontroli sanitarnych.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych wydanych zostało 42 decyzje administracyjne zawierające 302 zarządzenia.

Stwierdzono 5 przypadków chorób zawodowych.